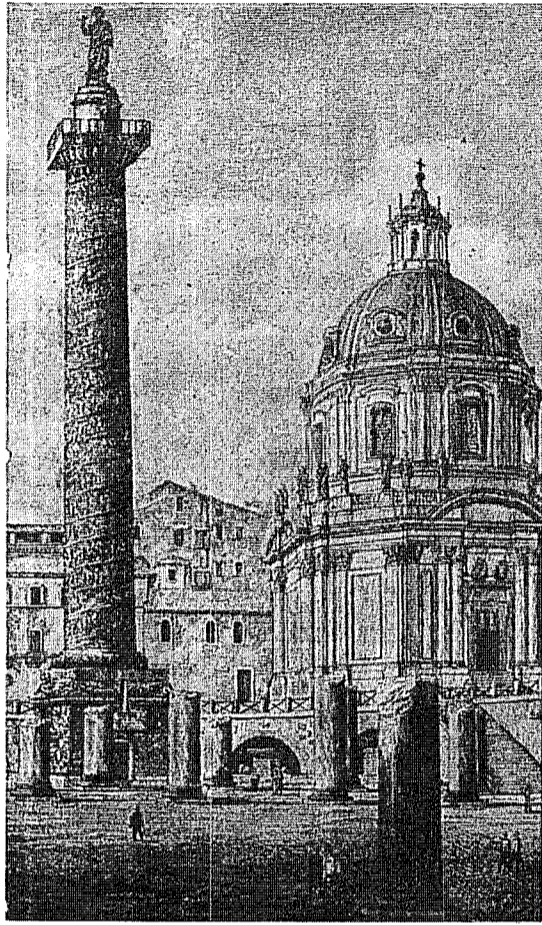

PRO Actiunea Catolica Romana

Roma - Anul II

Fondator: Dr. Constantin Dragan

Ianuarie 1957 - No. 15

ROMA - FORUL LUI TRAIAN. Coloana Impăratului Traian. Lângă ea Biserica Sfântului Nume al Mariei ridicată în amintirea victoriei lumii creștine asupra turcilor păgâni ce ajunseseră la zidurile Vienei (1683).

O săptămâna de rugăciuni pentru unirea creștinilor

În întreaga lume catolică, și în multe biserici protestante se tine în fiecare an, în Ianuarie, o săptămână neîntreruptă de rugăciuni, adică opt zile ("Octava precum") cu scopul de a dobândi dela Dumnezeu întoarcerea tuturor fraților disidenți și eretici la Biserica Catolică.

Această Octavă se practică an de an dela 18 la 25 Ianuarie, adică dela Sărbătoarea Catedrei Sf. Petru, până la Sărbătoarea Conversiunii Sf. Pavel, după calendarul roman; și dela Sărbătoarea Sfinților Atanasie și Ciril, arhiep. de Alexandria, până la Sf. Grigorie Teo'ogul, arhiep. de Constantinople, luptători vajnici ai Bisericii Orientale, după calendarul bizantin.

Cum a luat ființă Octava de rugăciuni? Pentru unirea tuturor creștinilor într-o singură credință, n'ajunge a predica, a instrui, a lumina mințile; e necesară și rugăciunea, pentru a dobândi dela Dumnezeu harul și voința omului de a îmbrățișa ceea ce mintea și rațiunea judecă că e drept și adevărat; ca într-un curvânt omul să biruiască amorul propriu, egoismul și orgoliul său și să se supună voinții cunoscute a lui Dumnezeu.

A înțeles lucrul acesta Paul Francisc Wattson, un pastor protestant din America, care slujea la biserica anglicană a Sf. Ioan din Kingston din statul New-York. El era fiul unui pastor anglican, bun tată de familie. Copil, crescuse în religiunea părinților săi, dar din tinerețe fu cuprins de dragoste față de Sf. Francisc din As-

sisii, al cărui nume îl purta și el. Se gândea să răspundească printre protestanți idealul de viață trăit de Sf. Francisc. Se gândea de pe atunci să înființeze un ordin religios, franciscan, alcătuit din predicatori cerșetori, care să trăiască din pomană, așa cum trăise Sf. Francisc.

În anul 1893, la vârsta de 30 de ani, Paul Francisc, era deja pastor ca și tatăl său, dar necăsătorit. Pentru a realiza idealul său, își lăsă parohia și se puse pe rugăciuni îndelungate meditând asupra Crucii și a Răstignitului. Ca și Sf. Francisc căuta în Sf. Scriptură care ar fi fost voia Domnului cu el. O deschise de trei ori. A treia oară ochii îi căzură asupra cuvintelor "împăcare" din Epistola către Romani. Se hotărî deci să lupte pentru "împăcare", pentru revenirea fraților săi la centrul din care se rupseseră. În acest scop înființă un ordin de călugări. Erau cei dintâi "frați minori" ai anglicanismului. În anul 1898, o călugăriță anglicană, Maria Laurana, dorind să o imiteze pe Sf. Clara din Assisi, înființă o congregație de călugărițe și o puse sub conducerea lui Paul Francisc Wattson, care, la rândul său, căuta să-l imiteze în toate pe Sf. Francisc.

Ambii intemeetori de ordine călugărești, căutau cu sete adevărul, căci credeau că în anglicanism nu-l aveau. Și se întreba: nu cumva acest adevăr se află în Biserica Săracuțului din Assisi? Și urmau să-l caute: Wattson îl căuta și în cărțile teologice. Maria Laurana mai mult prin rugăciune și bun simț.

Într-o zi Paul Francisc Wattson predică deschis că anglicanismul trebuie să se întoarcă la Roma de unde a plecat din pricina neînfrânării unui rege pătimăș. Publicul se revoltă.

Incepu o furtună de injurii la adresa lui și a ordinului înființat de el. Maica Laurana se temea că nu se va mai alege nimica din opera lor, în urma furtunii ce izbucnise, după rostirea acelor cuvinte de adevăr. Dar Wattson liniștit, răspundea: "Eu știu un singur lucru. Din trei mii de pastori anglicani, sunt singurul care predică adevăr: întoarcerea la Roma. Și dacă el vine dela Dumnezeu, va birui, chiar dacă toată lumea i s'ar pune deacurmezișul".

Nemulțumindu-se numai cu cuvântul, în 1903 înființă o revistă lunară "Candela". (The Lamp) cu scopul de a duce până departe cuvântul și a dobândi cat mai mulți ascultători. "Am aprins această candelă, scria el în programul revistei sale, ca să fie o mărturie a vechii noastre credințe strămoșești, așa cum a învățat-o Biserica engleză înaintea ca un rege împins de patima necurăției, să o fi despărțit de centrul unității. Dumnezeu să ne ajute să dispară deosebiriile dintre noi și Roma și să pregătim calea acelei uniri, pe care noi cu toții, ca creștini, o dorim". Puține cuvinte care în-șă conțin o istorie dureroasă de mai multe veacuri, dar în același timp conțin și o vedere limpede a măsurilor de luat și de urmat cu hotărâre: reîntoarcerea la centrul unității, Roma.

Cu noua revistă furtuna în loc să se potolească, crescuse în jurul lui Wattson. Numărul celor ce nu voiau revizuirea se înmulțea. Cele două comunități de călugări și călugărițe își

înmulțiră și ele rugăciunile și cercetările teologice. Mai ales Wattson vedea din ce în ce mai lămurit care era calea de urmat voită de Dumnezeu. Într'un congres de pastori americani el lămurește minunea din Faptele Apostolilor, unde se citește (cap. 3) cum Sf. Petru vindeca un olog din naștere, care cerșea la ușa templului: "Cerșetorul olog din naștere, despre care ne vorbesc Faptele Apostolilor, este protestantismul, care întinde mâna către Biserica Catolică cerând milă. Numai Sf. Petru, care trăiește în urmașii săi, Papii dela Roma, îl va putea scăpa de boala lui".

Acest discurs a cauzat lui Wattson interdicția dela toate catedrele americane. Dar nici această măsură nu-l descuraja. Îi mai rămânea un mijloc RUGĂCIUNEA. Lăsă discuțiile teologice, se reculese în mica sa comunitate de călugări și cu dânsii își începu opera de unire a Bisericilor prin rugăciune. Se gândi la "Octava de rugăciuni", pe care apoi s'o răspândească în întreaga lume, fără deosebire de religie. Era vorba de rugăciune: și cine ar putut să refuze de a ridica o rugăciune către Cel Prea Înalt pentru un scop atât de sublim? În 1907, luă ființă Octava de rugăciuni, iar în 1908 în mai multe biserici de diferite confesiuni se începu practica ei. De atunci și până azi această practică a făcut inconștient pământului trezind în lumea creștină o vie dorință de unire a bisericilor, și să vârsind multe întoarceri individuale la adevărata Biserică a lui Christos. Era tocmai ceea ce dorea Wattson. El cerșea lumină, și lumină îi veni; căutase adevărul pentru el și pentru alții, și îl găsi. Căci, un an mai târziu în 1909, el însuși, împreună cu cele două comunități, de călugări și călugărițe, intra în Biserica Catolică.

Cel dintâi Papă care și-a dat binecuvântarea și aprobarea sa pentru Octava de Rugăciuni a fost Sfântul Pius X; după aceea Benedict XV și Pius XI o încurajară și o răspândiră și mai mult, îmbogățind-o cu multe "indulgențe". Centrul Octavei de Rugăciuni din America de la Graymoor, unde a luat ființă această inițiativă, a fost transferat la Roma, în biserica Sfântului Onofriu pe Gianicolo, unde se găsește șeful societății lor, numită "Atonement", iar Octava de Rugăciuni se face în fiecare an, cu mare solemnitate, cu predică și rugăciuni, în biserica "Del Gesù" din Roma. Slujbele sunt ținute în fiecare zi de un Cardinal.

Numărul membrilor celor două Congregații care au trecut la catolicism se ridică la 50 călugări și 200 călugărițe. Maica Laurana a murit împăcată, înconjurată de surorile ei de religie. Părintele Paul Francisc Wattson, după ce făcuse de mai multe ori drumul din America la Roma și Assisi, unde a întemeiat o casă pentru maicile sale, a murit la 7 Februarie 1940, mulțumit că a găsit calea "împăcării".

Octava Rugăciunii continuă să bâră la ușile creștinilor, de la un capăt la altul al lumii, și le cere rugăciuni și dragoste pentru unirea bisericilor.

P. B. Morariu

Primul Sfânt român

În numărul precedent al jurnalului nostru am publicat știrea intrinșurii în ședință preparatoare a Sacrei Congregații a Riturilor, care a avut loc în ziua de 13 noiembrie 1956. Scopul acestei intrinșurii a fost examinarea virtuților Venerabilului Ieremia Valahul, laic profesant din ordinul Fraților Minori Capucini.

Cu această ședință preparatoare procesul de canonizare a călugărului moldovean-care, încă adolescent, pleacă din îndepărtata Moldavă și, pe jos, după multe peripeții, ajunge la Napoli, la mănăstirea Imaculatei Concepții a Capucinilor, unde cere să fie primit ca să-și «salveze sufletul» — intră în faza rezolutivă. Cuvântul Sfântului Părinte va încorona în curând opera revizorilor eclesiastici și va da început canonizării, care va duce la gloria altarului pe umilul călugăr român a cărui viață — cum spunea ultimul său biograf, Profesorul Francesco Orestano — «este ea însăși un miracol. Este istoria clară și hotărâtă a unei adevărate vocațiuni creștine; o vocație care se manifestă încă din zorii conștiinței lui de om și care îl întovărășeste până la ultima suflare. O viață care exprimă o tenace voință de a ajunge la perfecțiunea creștină, care nu cunoaște piedici și nu se oprește în fața niciunei greutăți; o continuă, neobosită căutare a lui Dumnezeu, îndreptată către atingerea celor mai înalte valori spirituale printr'un exercițiu bărbătesc și exclusiv al fundamentalelor virtuți creștine: umilința, caritatea și sacrificiul. O viață trăită pe o asemenea linie este ea însăși o capodoperă a Grației».

Fra Ieremia s'a născut în ziua de Sfântul Petru a anului 1955 în Moldova (localitatea, din cauza unei divergente transcrieri făcută de primii săi biografi, încă nu a fost identificată cu precizie) din oameni simpli dar cu principii morale sănătoase și profund religioși.

Toți biograful săi sunt de acord atunci când ni-l prezintă pe fiul lui Stoica Costin și al Ecaterinei Bărbat

ca pe un copil care nu făcea cârdașie cu cei de vârsta lui și avea vădită tendință pentru viața contemplativă: un copil solitar și blând, care preferă tovarășia sfinților în biserică și din satul său, unde rămâne cufundat în rugăciune ceasuri întregi. Existența lui era în întregime o rugăciune. O rugăciune care se continua dincolo de pragul bisericii, în tăcerea solmenă și dulce a câmpiei moldovenești, unde micul Ieremia păștea vacile. În această atmosferă de profundă reculegere trece întreaga lui adolescență. În vremea aceea Moldova era infestată de tot soiul de erézii. Ieremia își dă seama de primejdii și, fără a spune nimic nici chiar părinților săi, pleacă spre Italia, hotărât să-și închine viața realizării perfecțiunii creștine. Italia însemnă pentru tânărul moldovean Roma: Roma în care Dumnezeu a așezat temelile Bisericii Sale.

Spațiul prea restrâns nu ne îngăduie să povestim pe larg peripețiile acestei călătorii, care se rezolvă aproape în cheie de legendă. Vom spune numai că pentru a-și procura cele necesare el lucrează când la o familie, când la alta și, cu pas de melc, din hotăr în hotăr, ajunge la Ragusa; unde un negustor bogat îl ia cu sine și-l duce la Bari.

La Bari are o întâlnire stranie. Într-o zi, în timp ce se plimba prin port, desamăgit de prima întâlnire cu țara viselor sale care el ar fi vrut să fie de la un capăt la altul o mănăstire, unde oamenii nu se gândesc la altceva decât la salvarea sufletului și la Dumnezeu, dă peste un bătrân, care-l îndeamnă să nu se descurajeze și să-și continue călătoria spre Napoli și de acolo la Roma. Această întâlnire fu providențială pentru moldoveanul nostru născut de confuzia haotică a orașului de mare în care Orientul se întâlnea cu Occidentul iar oamenii se imbulzeau și vândă mărfurile și nu să cumpere sfintenție.

La Napoli este primit în mănăstirea călugărilor Capucini unde-și petrece restul vieții: 45 de ani, ca o singură zi de rugăciune continuă. Ființele rugăciune sunt extenuantele sale asistențe la căpătâiul bolnavilor, mulți dintre care, din cauza holilor lor înfricoșătoare, erau lăsați să putrezească în totală singurătate; rugăciune sunt vizitele lui la săraci, căroră le ducea, ascunsă sub rasă, bucurarea ce-i era destinată; rugăciune erau și obositorile lui convorbiri cu boerimea napoletană, care-l căuta ca să-i încredințeze secretele sale. Și dacă la început mulți dintre cei care-l căutau îl priveau ca pe o pitorescă raritate, mai curând sau mai târziu, toți sfârșeau prin a cădea în lațul sfintenției lui umilă și dezarmantă.

Încă în viață, face nenumărate vindecări considerate miraculoase. Dar cele mai mari vindecări sunt cele pe care el le obține în domeniul spiritual: fără mare risipă de vorbe, fără perorații doctorale: cu dragostea lui umilă, cu dulceața cuvântului său de suflet simplu, cu exemplul vieții sale, mai ales. Și minunile continuă și după moartea lui. Atâtea, că însuși poporul napoletan cere canonizarea lui Fra Ieremia.

Procesul de canonizare începe la un an după moartea sa, în 1625, și merge înainte până la 1689, când, mort papă Inocențiu XI care-l susținuse, este suspendat. Ca să fie reluat în zilele noastre, sub Pio XII.

Ieremia din Valahia va fi primul român canonizat la altarele din Sfântul Petru. El va fi pentru românii — catolici și ortodocși — un bun avocat pe lângă tronul lui Dumnezeu. Și fără îndoială el va obține, drept premiu pentru viața sa de neclintită credință, de sacrificiu necondiționat și de dragoste nemăsurată, liberarea neamului său de asuprirea celor fără credință și fără Dumnezeu.

A aparat drepturile Românilor în Transilvania și a murit în exil la Roma

Episcopul Ioan Inocentiu Micu

O piață mică și liniștită, închisă de case vopsite într-un auriu și solar roșu roman care taie azurul întins al cerului și se reflectă în apa limpede a unei fântâni. Pe latura dreaptă a pieții un grilaj de fier închide, și aproape ascunde, intrarea bisericii Santa Maria del Pascolo construită în primii ani ai lui 1600, care de 50 de ani a devenit biserica rutenilor.

E o după amiază dulce de Octombrie, cu o lumină straniu intensă, care aderă la lucruri și pare că vrea să se asimileze însăși esenței lor; care luminează dinlăuntru pietrele și tencuiala caselor, dându-le o vibrație intimă de căldură și de viață ce se comunică.

Biserica rutenilor e închisă. Sun la o ușă și imediat apare pe prag un preot atât de tânăr, încât pare aproape un copil. — *Dacă ar fi posibil — îndrăznesc eu puțin încrezătoare în rezultatele importunelor mele încercări — ași dori să vizitez biserica, ca să copiez inscripția de pe mormântul lui Inocențiu Micu.*

Preotul cu fața de copil surâde și mi arată ușa închisă a bisericii. Așteptați un moment, mă duc să deschid.

Mă găsește într-o biserică nu mai mare decât o cameră, adaptată exigențelor ritului oriental. Într-o absidă cât un cuib, separată de restul bisericii printr-un grilaj de fier bătut, un altar. În centrul bisericii, un iconostas cu o icoană în care umbra serii topește chipul delicat și sever scolastic al unei Sfinte Fecioare în stil bizantin. La picioarele grilajului care închide altarul, o lespede de marmoră.

— *Acesta este mormântul Episcopului nostru — surâde preotul tânăr apăsând cu intenție pe acest nostru și indicându-mi lespede de marmoră de pe mormântul Episcopului patriot, mort în exil la Roma, după o viață de lupte și de înfrângeri în care își sacrificase până și cariera eclesiastică, făcându-și din Dumnezeu — cum vom vedea mai departe — un mijloc pentru a obține, cu ori ce preț, dreptate și libertate pentru neamul său. Pe zidul din față o altă placă de marmoră, așezată de Societatea pentru Mormintele Eroilor în 1923:*

CELUI
CARE A LUPTAT ȘI A SUFERIT
PENTRU
NEAMUL SAU
INOCENȚIU KLEIN MICU

Care, cu viziune profetică, a definit programul revendicărilor naționale ale Românilor din Transilvania, program rămas la baza acțiunii politice a generațiilor de patrioți care s'au succedat până la împlinirea independenței ardeleni și a încorporării acestei provincii, leagăn al neamului românesc, la România Mare.

Cariere eclesiastică a acestui mare Episcop-patriot a fost cât se poate

de agitată, fiindcă el a fost totdeauna contrastat în aspirațiile sale: cerea pentru preoții români — uniți sau neuniți — drepturi și libertăți egale cu acelea de care se bucură clerul celor trei națiuni ale Transilvaniei (maghiară, rutenă și saxonă) drepturi și libertăți obținute prin decretul lui Leopold I și pierdute sub Carol VI.

O altă mare aspirație a sa era să restabilească politic pe români în prerogativele pe care li le asiguraseră aceleași diplome leopoldiene care îi scosese din umilitatea condiție de « natio tolerata usque ad beneplacitum nobilium et regniculorum » și care cu vremea fuseseră suprimate.

Cele două acțiuni cărora Inocențiu Micu le-a sacrificat viața sa se îmbină într-un program unic: consolidarea națiunii române în Transilvania.

Ioan Micu s'a născut la 1699 în satul Sad de lângă Sibiu. Studiază la colegiul iezuit de la Cluj și apoi la Tirnavia (Slovacia). Aici — în timp ce era încă student — îi sosește decretul imperial care îl confirmă Episcop, în locul lui I. Patachi, care murise.

Diocesa Episcopului Micu se întindea din Maramureș până în Banat. La moartea Episcopului Patachi Vicarul Apostolic ruten de la Muncaci, G. Bizaney, obținuse de la Congregația De Propaganda Fide dreptul de a-și extinde jurisdicția și asupra românilor din Maramureș. Situația aceasta trebuia să aibă caracter provizoriu, și urma să înceteze odată cu numirea noului Episcop român. Inocențiu Micu intervine pe lângă Propaganda Fide cerând suprimarea jurisdicției lui Bizaney. Dar un decret imperial din 31 Decembrie 1733 stabilește trecerea provinciilor Maramureș, Bihor, Arad și jumătate din Zanard la administrația maghiară.

Pe de altă parte românii din Tara Bârsei căzuseră, încă din 1724, sub indirecta jurisdicție a Mitropoliei sârbesti de la Karlovitz. Episcopul Micu îmbrățișează și cauza întoarcerii acestor români la administrația românească. Dar și această acțiune a sa se încheie cu un succes.

Situația românilor intrați sub jurisdicția străinilor era cât se poate de grea; putem spune, fără teamă de exagera, că ei se găseau în stare de sclavie. O servitute foarte dură, fiindcă mizerabila situație materială în care se găseau era agravată de un regim de nedreptăți și de ofense care nu mai puteau fi suportate.

Episcopul Micu se ridică împotriva acestei stări cerând imediată aplicare a clauzelor conținute în cele două diplome imperiale emise de Leopold I după care românii erau considerați « quarta natio Transilvaniae » iar preoții români integrați în aceleași drepturi de care se bucura clerul latin, calvin și protestant.

Timp de 15 ani el luptă cu toate puterile pentru a recuceri pentru neamul său aceste drepturi, care rămăseseră îngropate în litera moartă a decretelor imperiale nici odată traduse în fapte. Această perioadă de revendicări naționale care, cum am spus, va stabili punctele unui program politic destinat să fie realizat de generațiile succesive — se extinde din vremea domniei lui Carol VI (1729-1740) până în anul 1744, în timpul împărătesei Maria Tereza.

În primul memoriu — pentru care Carol VI poruncește o anchetă — el cere un recensământ al populației românești. Recensământul demonstrează că românii, continuatorii direcți ai dacilor romanizați de Traian erau superiori ca număr celorlalte minorități din Transilvania.

Reprezentanții celor trei națiuni privilegiate se opun acestor revendicări. Episcopul Micu prezintă Curții din Viena un alt memoriu în care este pus în relief faptul că preoțimea românească — în majoritate greco-catolică — nu se bucură de nici un drept în comparație cu sașii luterani, cu ungurii și secuii calvini.

Memoriul fiind respins ca « inadmisibil și absurd », Inocențiu Micu prezintă Curții un altul împreună cu

nedreapta decizie a Dietei. Dar și acesta rămâne fără efect.

Un al cincilea memoriu este comentat de către adversarii săi în așa fel încât el este compromis în fața împăratului. Urmează un al șaselea memoriu în care el demască spiritul de parte în care fuseseră concepute deciziile privitoare la români și la preoții lor.

Situația politică externă constrânge pe Carol VI să nu satisfacă cererile Episcopului român; teama sa era că ar fi putut să nemulțumească pe cele trei națiuni de ajutorul cărora avea nevoie.

La moartea lui Carol VI Inocențiu Micu își reia lupta, încrezător în dreptatea împărătesei Maria Tereza. Dar situația politică internațională și stabilitatea precară a monarhiei habsburgice împiedică realizarea marului său vis național. El însă nu se dă bătut. Un prim memoriu adresat suveranei este urmat de un altul în care, în cele 7 puncte ale primei părți erau contemplate drepturile clerului român, iar în partea doua — care conținea 8 puncte — el apăra drepturile neamului său.

Comisiunea aulică transilvană respinge în bloc punctele memoriului în care era magistral sintetizată situația acelei « natio tolerata », care în realitate era singura în majoritate efectivă.

Cu un al treilea memoriu el cere Aulei drepte pentru preoți și pentru cei 500 mii de români din Transilvania « tratați mai rău decât evreii ». După prezentarea acestui memoriu participă, la Blaj, la Dieta din luna Februarie 1744, care pune în discuție două articole din diploma leopoldiană privitoare la Biserica. Dieta, care încercase să modifice arbitrar cele două articole, cu mare daună pentru clerul român, se încheie furtunos, într'un cor de urlete care reclamau, nici mai mult nici mai puțin decât... răstignirea Episcopului reacționar! Este acuzat de promovare a schismei printre români și de instigare și de trădare a monarhiei habsburgice. Este chemat la Viena pentru a se justifica și profită de această ocazie ca să prezinte Curții un nou memoriu care rămâne fără efect.

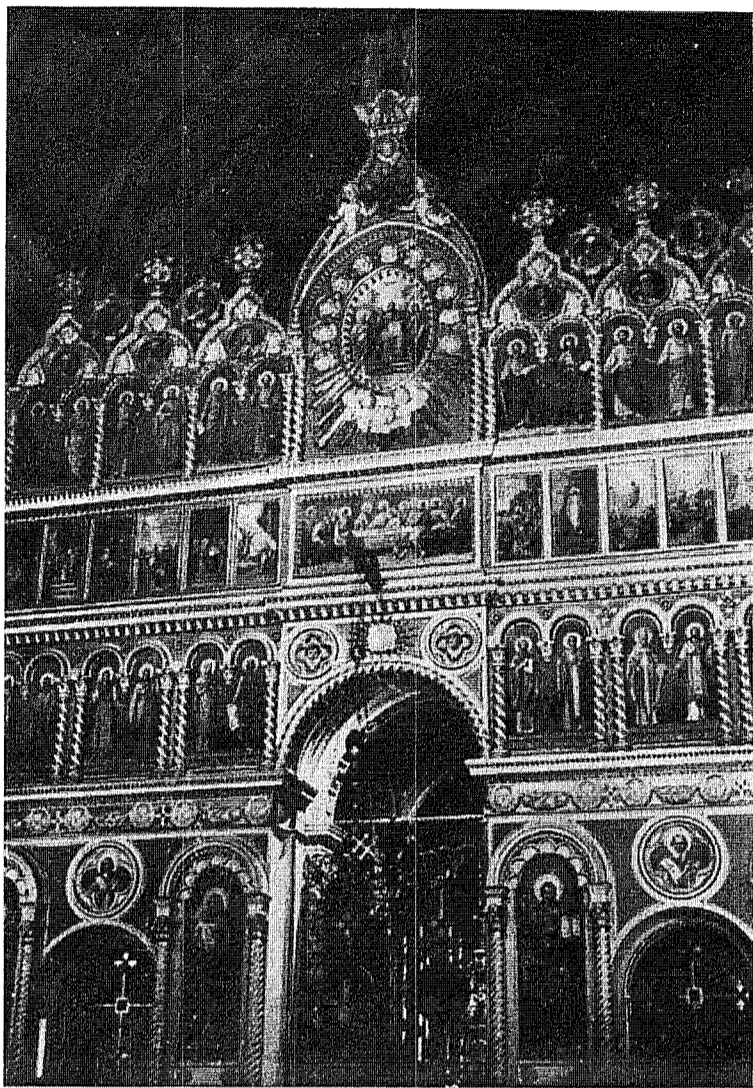
Atunci se hotărăște să ceară dreptate Papei și pleacă la Roma, lăsând să-l înlocuiască P. Aron, Vicar General confirmat și de Împărăteasă.

În absența sa Aula hotărăște crearea a 4 protectorate ale Uniunii în Transilvania desmembrând astfel Biserica română unită, și decretază exilul Episcopului Micu. Amândouă aceste decizii sunt comunicate la Roma. Plecând din Viena fără aprobarea împărătesei — se precizează — el n'a făcut decât să confirme vinovăția sa.

Într'un memoriu adresat Papei Inocențiu Micu recapitulează punctele enunțate în precedentele memorii prezentate Curții din Viena, memoriu care, cum am văzut, fuseseră sistematic respinse. Mai mult, el ilustrează Sfântului Părinte nedreptățile, suferințele și ofensele pe care trebuiau să le suporte românii. Prin Nuntial Apostolic de la Viena, Papa intervine pe lângă Maria Tereza pentruca Inocențiu Micu să se poată înapoia la scaunul său episcopal. Dar intervenția rămâne fără efect.

Natura sa intransigentă și insetată de dreptate; temperamentul său impulsiv de om de luptă mai mult decât de pașnic păstor de suflete; convingerea sa fermă de a fi venit pe lume ca să dea neamului său o conștiință națională și ca să-l ajute, cu toate mijloacele, să se impune și să obțină drepturi de națiune recunoscută și nu « tolerată » în sânul popoarelor din Transilvania, îl împing la atitudini continuu polemice și uneori la excese care în cele din urmă l'au condus la izolare și exil.

Din motive naționale intră în conflict cu teologul iezuit, care avea funcția de observator pe lângă episcop și care era ungar, și din această cauză, nu era iubit de clerul românesc. Cu un decret excomunică

Iconostasul Bisericii Rutenilor din Roma

pe teologul Balogh și cere sinodului să publice actul de excomunicare. Teologul Balogh este rechemat și în locul său este numit un altul. Episcopul Micu, îi cere să depună jurământul de fidelitate, amenințându-l, în caz de neascultare, cu excomunicarea.

Nuntial Apostolic de la Viena interzice publicarea decretului, care, din punct de vedere canonic, nu era valid, și informează pe Papa Benedict XIV. Pentru a evita alte complicații Papa îl numește pe P. Aron Vicar Apostolic, scoțându-l de sub jurisdicția Episcopului Micu. Dar acesta îl acuză de un acord cu iezuiții și, sub pretext că se făcuse vinovat de neascultare refuzând să publice decretul de excomunicare a teologilor, îl excomunică la rândul său. Decretul de excomunicare, la care era alăturată și decizia prin care noul Vicar Apostolic era scos din funcție, este trimis la Blaj. În locul lui P. Aron Episcopul Micu numește Vicar pe Nicolae din Balomir. Dar de acest conflict profită adversarii sărbi pentru a ataca unirea Bisericii române. Curtea de la Viena, împreună cu Nuntial Apostolic, cere Episcopului să retragă anatema. Ecceza, pentru a restabili ordinea și pacea, consimte. Dar faptul de a fi cedat nu-i salvează situația personală. Este constrâns să renunțe la Episcopat. Insuși Papa, de cinci ori, solicită actul de renunțare. P. Aron este ales Episcop, demnitate mai mult decât meritată după abilitatea și activitatea pe care o duse în favoarea cauzei românești amenințată de Mitropolia de la Karlovitz, care nu aștepta decât un pretext oarecare pentru a îngloba în jurisdicția sa pe românii din regiunea Hălma-giului.

« Acuzările împotriva Curții imperiale, fuga sa de la Viena, excomunicarea teologilor iezuiți (în care el identifica pe adversarii întoarcerii sale în Transilvania), și a Vicarului P. Aron, au fost tot atâtea motive care au hotărât renunțarea Episcopului Micu la episcopat » — scrie P. P.

Caprôs în « Biserica Română Unită » (Madrid, 1952).

Episcopul revoluționar trăeste ultimii 1 ani ai vieții sale în exil la Roma, în biserica S. Maria del Pascolo, consumat de dorința de a se întoarce în Patrie.

În 176 scrie împărătesei Maria Tereza rugând-o să-i permită să se stabilească într-o localitate oarecare din Transilvania: « Mihi redire patriam, sive ad monasterium, sive aliqua domo, sive alibi in Patria ». Dar dorința sa nu este satisfăcută și el moare în exil, în ziua de 23 Septembrie 1768, la vârsta de 76 ani, bolnav și îndurerat, după ce sperase, până în ultima clipă, să poată închide ochii în Transilvania sa, pentru a cărei cauză își sacrificase nu numai întreaga viață ci chiar și episcopatul din care își făcuse o tribună și o armă pentru apărarea dreptului neamului său.

E târziu, și în bisericiuța "rutenilor", un mănunchi de lumânări aprinse la dreapta altarului aruncă o fășie de lumină dulce, mângâietoare pe lespede de marmoră care-l amintește pe marele patriot. Pe ușa întredeschisă spre piață intră un fir de boare, care face să tremure flacăra lumânărilor, mișcând fășia de lumină de la o literă la alta: "Ioanni Inocentio Băr. Klein Vallachorum, Graecorum, Ruthenorum..."

Preotul tânăr cu fața de copil avea dreptate să-l revendice și pentru ru-teni.

Les în stradă, gândindu-mă car ar fi frumos și drept ca această biserică să devie un loc de reculegere și de meditație pentru exilul românesc de astăzi. Și că pe mormântul Episcopului revoluționar să plutească, din când în când, ca o chemare dulce și tristă, oferta unei rugăciuni murmurată în limba în care el a implorat, fără răgaz, dreptate pentru neamul său.

ANDREA RADDI